

Règim per aïllar menys les Illes

Les Balears han superat el que sembla el darrer escull parlamentari per poder tenir un règim especial que compensi, ni que sigui mínimament, els costos de la insularitat.

La Mesa del Congrés dels Diputats rebutjà el dimarts 10 de febrer la petició del PSOE presentada dies abans, perquè la cambra començàs de bell nou el procés per instaurar un règim fiscal especial per a les Illes Balears. Si la moció socialista hagués prosperat, a la pràctica hauria significat que s'haguessin esvaït les pretensions del PP balear, i molt especialment del president del Govern balear Jaume Matas, d'aprovar el règim abans del proper estiu.

La història parlamentària començà quan el mes de maig de l'any passat la cambra acceptà a tràmit el projecte de règim especial que havia aprovat el parlament balear. Aquest projecte, un dels grans objectius polítics de Jaume Matas des que accedí a la presidència el juny de 1996, preveia un conjunt de mesures correctores dels desequilibris provocats per la insularitat. Entre d'altres, s'introduïen determinats avantatges fiscals i es posaven en marxa importants descomptes aeris i marítims.

Madrid desconfia. Des del primer moment de la tramitació se sentiren veus discordants. A Madrid no veien amb bons ulls que les "riques" Balears volguessin tenir el que s'hauria de considerar un privilegi. Això és, que es compensessin els costos derivats de la condició insular que desequilibraven la capacitat de competitivitat de l'economia balear. Exemple paradigmàtic de la forma

d'entendre aquest problema que tenen a Madrid són les declaracions de l'ex-president del govern, Felipe González, quan fa poques setmanes es desplaçà a Palma i digué: "per viure aquí s'hauria de demanar pagar més, i no menys..." Òbviament era una manifestació col·loquial i irònica sobre les pretensions del Govern balear, però l'essència era ben se-

"A 'los Madriles' pensen que aquí ens aixecam amb 5.000 ptes. a la butxaca", ha dit el president del PP balear.

riosa. De fet, al llarg d'aquest darrer any altres insignes membres de la classe política de Madrid -del PSOE i del PP- han coincidit amb l'ex-secretari general del PSOE i sovint han arribat a acusar les Balears de voler convertir-se en un "paradís fiscal". A les Illes aquesta simplificació del problema exaspera molts polítics. Fins el punt que en el sopar de Nadal del PP balear, el president del partit, Joan Verger, expressà el seu fàstic: "A *los Madriles* es pensen que aquí ens ai-

xecam amb 5.000 pessetes dins la butxaca, i que trobam els doblers com qui cerca esclata-sangs".

Dins aquest ambient generalitzat poc comprensiu amb les aspiracions balears, el PP estatal va presentar una bateria d'esmenes. En total, 78 modificacions, suppressions i addicions que desvirtuen considerablement el primitiu projecte aprovat pel Parlament balear. Tot i així, el Govern balear i el PP illenc consideren que s'ha de ser possibilista i que és millor alguna cosa que res. L'oposició, però, no ho veu igual. El PSOE, fent valer la força parlamentària a Madrid, considera que totes aquestes esmenes el que feien en la pràctica era canviar completament la llei prevista i que, de fet, eren com un tipus d'esmena encoberta a la totalitat que canviava l'essència del que s'havia aprovat a Balears. Per tant, addueixen els socialistes, el que cal és començar de bell nou el procés ja que en la pràctica es tractava d'un nou text. Per això presentaren a la Mesa la petició de retirada.

El Govern balear, davant la pos-

fan la vida aproximadament un 15% més cara que en el continent. Aquest cost afecta negativament la competitivitat de totes les empreses balears. Des d'inicis d'aquesta dècada gairebé totes les forces polítiques –amb certes reticències del PSOE–, cíviques –OCB– i econòmiques –les patronals–, reclamen una compensació a la insularitat. No és res de nou, fa quasi vint-i-cinc anys que les Balears la reclamen. Però aquests esforços han estat inútils, vists els resultats fins avui mateix.

Dalt, a l'esquerra, l'aeroport de Son Sant Joan (Palma). Un dels objectius del règim especial és la rebaixa dels preus dels transports. A la dreta, el Congrés dels Diputats, que haurà de decidir sobre el principal projecte polític del president del Govern balear, Jaume Matas (a la foto de baix).

sibilitat que es retirà el projecte, es mobilitzà. Jaume Matas es traslladà a Madrid per entrevistar-se amb el vice-president Cascos, mentre que el conseller d'Economia Antoni Rami mantenia contactes amb els nacionalistes de Coalició Canària i de CiU amb la intenció que no possessin obstacles al projecte de règim especial. Finalment, gràcies a l'acord entre PP i CiU –la coalició nacionalista/va canviar el sentit del vot a darrera hora– la mesa decidí tirar endavant el projecte. Ara, el possible règim especial per a Balears passarà a la comissió corresponent i, finalment, s'haurà de veure novament en el plenari. Si no hi ha endarreriments –a hores d'ara no se'n preveuen– podria aprovar-se just abans de l'estiu.

A Balears, el PP i el Govern balear expressaren la seva satisfacció amb la resolució del darrer entrebanc parlamentari.

L'oposició no veu tants motius de joia, perquè, segons el secretari general del PSIB-PSOE, Andreu Crespi, el que obtindran les Balears "serà un règim devaluat

ARXIU / PERE BOTA

i el PP es serà responsable". Crespi considerarà que els ciutadans de les Illes "no veuran compensats vertaderament el cost d'insularitat i n'hauran de demanar responsabilitats al president Matas, que els ha enganyat". Per la seva part, PSM, UM i EU es mostren també crítics amb la posició del PP i demanaran una llei de règim especial molt més ambiciosa.

Les Balears tenen, per la seva especificitat geogràfica, un cost afegit. És el cost d'insularitat, que segons els estudis econòmics

Reivindicació històrica. Ja el 1974, sota la dictadura, les principals institucions polítiques –Ajuntament de Palma, Diputació, governador civil i procuradors en Corts– intentaren que el govern de Carlos Arias donàs a les Balears un tractament semblant al que tenen les Illes Canàries. La forta crisi econòmica fruit de l'encariment dels preus del petroli a partir de 1973 i la consegüent disminució del turisme cap a les Illes en fou la conseqüència. Quan semblava que s'aconseguiria alguna compensació, el dictador va morir. El 1976 la demanda es va anar esvaïnt enmig de l'ebullició política d'aquella època. En les eleccions de 1977 s'oblidà la reivindicació i no fou fins a principi dels noranta quan es generalitzà la reivindicació. Ara, temps passat, s'obre una nova oportunitat.

Miquel Payeras